

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :	Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok — — 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka — — 2 " — "	páp. komorník.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
Na štvrt' roka — — 1 " — "	Majiteľ' a vydavateľ' :	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Jednotlivé číslo 8 hal.	JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpak nedávajú.

X. valné shromaždenie katolíkov Uhorska.

Pri súčasnení sa katolíkov vo veľkom počte shromaždených z celej krajiny, X. valné shromaždenie Uhorska začalo sa v nedeľu 13. novembra o 9. hodine ráno v kostole vnútorného mesta so slávnostnými službami božími.

Prvé verejné shromaždenie vydržované bolo tohože dňa o 11. hodine v mestskej redute. Na shromaždení súčastnil sa takrečeno celý biskupský sbor, prítomní boli tam mnohí z našich veľmožov a popredných mužov verejného života. Shromaždenie zahájil dlhšou rečou bývalý hlavný župan gróf Emil *Széchenyi*. Za ním Dr. Ján *Csernoch* biskup čanádsky držal krásnu reč, v ktorej pri hlučnom oduševnení celého shromaždenia spomenul i 80-ročné narodeniny jeho veličenstva kráľa. Rečnil konečne gróf Béla *Somsich* o auktorite jeho svätosti rímskeho pápeža. S tým zakončené bolo prvé slávnostné verejné zasadnutie X. valného shromaždenia katolíkov Uhorska.

Popoludní o 3. hodine vydržovalo sa veľké shromaždenie *Katolíckej Ľudovej Jednoty*, asice na troch miestach. Pre Maďarov v mestskej redute, pre Slovákov v sieni krajinskej telocvičby a pre Nemcov v miestnosti cisárskych kúpeľov v Budíne. Zvlášte o slovenskom shromaždení, ktoré prevedené bolo so skvelým úspechom, podávame nasledujúcu zprávu :

Shromaždenie Jednoty pre Slovákov.

Shromaždenie toto vydržované bolo za prítomnosti asi 1000 ľudí a súčasťnili sa na ňom

nielen Slováci hlavného mesta, lež i z okolía Budapešte a mnohí i z ďalekých krajov, zvlášte z tekovskej, nitrianskej, liptovskej spišskej a prešporskej stolice. Boli tam tiež vo veľkom počte prítomní aj poľski robotníci z X. okresu.

Shromaždenie s nasledujúcou rečou zahájil krajinský vyslanec

Georg Szmrecsányi :

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Veľactené shromaždenie!

S radosťou, láskou a oddanosťou som prišiel, aby som slávnostne zahájil toto veľké shromaždenie Katolíckej Ľudovej Jednoty. Z tejto slávnostnej príležitosti, keď ctených prítomných z hlbín srdca vítam, do rozumu mi prichádza ten boj, ktorý proti nám vedú nepriatelia cirkvi a ľudu katolíckeho. Ustavične vidíme, ako ťavy podpáleného, náruživého ľudu vystupujú na bojište, aby zrúcali to tisícročné spoločenstvo, ktoré jedine kresťanstvo pozdvihlo k mohútlosti, púšťajú sa do boja, aby na zrúcaninách tohože, jedno nové spoločenstvo vyriastlo. Cítíme, vidíme, že boj proti katolíkom započal sa po celej čiare verejného života našej drahej vlasti. Vystupujú proti nám (slobodní murári, socialdemokrati len preto, aby nás a našu svätú cirkev zničiť mohli. Vytiskajú nás z každého toho miesta, kde sme my predtým statočne zodpovedali našim povinnostiam. Ich srdce je preplnené s divokou nenávisťou a náruživosťou. Zrúcať, zničiť chcú všetko to, čo je nám drahé a sväté. Prevrátiť chcú spoločenstvo kresťanské a prevádzajú to s akými prostriedkami? S oborovaním sa na katolícku cirkev, s nestydatým

opovrhovaním Krista, s vybíjaním okien, s napádaním občanov, s urážaním poriadnych katolíkov, natolko, že tých, ktorí s nimi spolu necítia, z práce vytískajú alebo jednoducho zavraždia. Svitanie novej doby, zmiznutie starého veku začína sa teda s vybíjaním okien, s napádaním kresťanských ustanoviení a Boh vie akými hroznými vecami sa zakončí.

Slobodní murári, socialdemokrati a mnohí iní vypovedali otvorený boj proti cirkvi Kristovej. Spojili sa proti nám, aby nám odňali ešte aj ten posledný kus zeme, ktorou ešte vládeme, aby nás priviedli na žobrácku palicu a aby nás zpotvorili za svojich otrokov. Nemusím ja to dokazovať, veď o tom dostatočné svedectvo vydávajú verejné pomery nášeho hlavného mesta. A keď vidíme, že našej cirkve, našej budúcnosti, nášmu blahu, našej rodine také nebezpečenstvo hrozí, vtedy každý katolík musí mať rozum na mieste. To je ale ešte neni dosť. Nesmieme sa uspokojiť s jednoduchým odvrátením sa od našich nepriateľov, na šírenie sa tejto pliahy nesmieme sa dívať so založenými rukami, lež kto si katolík. ber sa do boja, do tábora Katolíckej Ludovej Jednoty. Sdrúžme sa spolu, pracujme neunavene všetci, aby nepriatelia nie nás, lež aby sme ich my prevládali mohli.

S úprimnou radosťou je preplnené moje srdce a hrdý som na to, že slovenský náš katolícky ľud počína sa tiež prebúdzat a vstupuje pod zástavu Katolíckej Jednoty. Váš ctení bratia moji, opravdovým citom svätej oduševnenosti vítam ako mojích spolubojovníkov. Vo vás spatrujem ja jedon nový pluk, ktorého zástava nenie červená handra, lež nepoškvrnený prápor, ozdobený skvelými heslami kresťanskej spravodnosti a svätého kríža.

Tábor náš obrániť chce našu Cirkev, odraziť chce tie údery, ktoré sú na nás namerené a nášmu katolíckemu ľudu vydobíť chce práva a blahobyť. Pozdvihnúť chceme chudobného človeka z jeho ťažkého polohenia a chceme mu zabezpečiť poriadneho kus chleba. Cirkev katolícku a náš ľud braniť chceme proti tým prechmatom, ktoré sú proti nám každodenne páchané. Oslobodiť vás chceme od všeliakých mudrcov, aby vás nevykoristili, aby vás neolúpili. To je cieľ Katolíckej Ludovej Jednoty. Na naše smutné verejné pomery neideme sa dívať

so založenými rukami, lež žiadame, aby na smerodajnom mieste aj nás sí všímali, aby aj o nás vedeli, že aj my chceme trochu práv užívať.

Shromáždili sme sa tu dnes, aby sme smele a verejne ukázali, že sme my katolíci, že sa za to nehanbíme a že za práva našej Cirkvi a nášho ľudu spolu bojovať, chceme za náš blahobyť a za našu budúcnosť. Preto katolíci, bratia a sestry, držme spolu, vytrvajte pod zástavou Katolíckej Jednoty, v tejto sa nezklameme, bo jej heslo je právo, spravodlivosť a láska! V tomto hesle otváram naše shromáždenie.

Po odznení zahájujúcej reči, početné obecnosť všestranným potleskom a hlučnými ováciami dalo výrazu svojmu oduševneniu, po čom pozdvihol sa k slovu a povedal reč svätoondrejský kaplán

Dr. Paľel Zsiska.

V hlboko premyslenej, s mimoriadnou výrečnosťou prednesenej reči trefne poukázal na tie nápady, ktorými naši nepriatelia, slobodní murári a socialdemokrati zničiť chcú našu katolícku cirkev a utlačiť náš katolícky ľud. Spomenul tie nešlachetné prostriedky, s akými nás ustavične napádajú. Vyzval prítomných, aby k obrane cirkvi a ľudu katolíckeho pripojili sa k táboru Katolíckej Ludovej Jednoty. Reč túto prítomní sprevádzali s ustavičným súhlasom a hlučným potleskom.

Pod rečou, ktorú povedal dr. Ján Zsiska prišiel na shromáždenie predseda kresťanskej ludovej strany, skutočný vnútorný tajný radca a bývalý minister okolo osobnosti kráľa

gróf Aladár Zichy.

Obecnosť hlučnými ováciami privítalo tohoto neohrozeného bojovníka za práva cirkvi a ľudu a on na všeobecnú žiadosť nasledovne prehovoril ku shromáždeniu :

S radosťou som prišiel na shromáždenie Jednoty drahých bratov slovenského jazyka, bo viem, že Slováci sa pevne držia svojej viery a zo svojho kresťansko-katolíckeho presvedčenia nepopustia. Teším sa tomu, že ste sa i vy Slováci shromáždili pod zástavou Katolíckej Jednoty, aby ste bránili našu katolícku cirkev a zabezpečili práva a slobodu nášmu katolíckemu

ľudu. Ku tomu cieľu založili sme Jednotu, aby sme náš ľud z jeho ťažkého položeného pozdvihli a poskytli mu obranu na poli hospodárskom a spoločenskom. — Prítomní celú reč slyšali so vše-stranným oduševnením. Ako hlučné ovácie uľahly začal rečníť bývalý krajinský vyslanec, statkár

Koloman Brestyenzsky.

V úvažnej prednáške zreteľne a každému srozumiteľne vysvetlil potrebnosť organizácie katolíkov. Katolíci sa predtým nemuseli organizovať — povedal — lebo predtým panovali iní ľudia a iné pomery. Pomery a ľudia ale v ostatných časoch ohromne sa premenili, nepriatelia nás nútia k tomu, aby sme sa organizovali a odrazili ich bezbožné, neprávne nápady. Do nás sa každý potkýna. Bánffy a jeho súdruhovia žiadajú, aby nás katolíkov v našej vlasti úplne zničili. On nielen kalvinov, lež aj slabých katolíkov vyzýva ku zničeniu katolíctva. V ostatných dňoch utvorili takzvaný «Reformklub», rovno proti katolíctvu. A čo vidíme? To, že aj sami katolíci sú údami tohoto klubu. Vysmieľujú nás a našu cirkev všade. V jedných židovských novinách tú potupu uverejnili, aby Ježiš Kristus prišiel do Budapešti vykúpiť plynovú fabriku. O nás sme majú písať takéto veci. Keby sme sa ale my opovážili takto písať, reval by na nás celý svet. Mešťanosť mesta Rímu, žid Nathán verejne napáda pápeža.

Preto potrebné je nám sa organizovať. Nie k tomu cieľu, aby sme dakoho napádali, len aby sme si našu pravdu a naše práva bránili. Nech nás len čím tuhšie napádajú naši nepriatelia, vtedy sa snáď len prebudia naši spiaci katolíci.

Jestli sa my katolíci nesorganizujeme, tak nás olúpia ešte i tej trochu vážnosti, tých niekoľko práv, ktoré užívame. Prideme o všetko, o náš majetok, o našu vieru a o naše presvedčenie. Nuž, či to smieme a môžeme trpeť, aby to, čo naši otcovia založili, utratili sme pre našu neobanlivosť a ľahostajnosť, aby to naši nepriatelia na vnivoč uviedli? Našou mravnou povinnosťou je obrániť všetko to, čo sme sedeli od našich predkov.

To ale len tak dosiahneme, keď sa zavčasu prebudíme a sa sdrúžime. Sdrúžiť sa musíme v tábore Katolíckej Ľudovej Jednoty. Toto je tá

posledná zbraň, s ktorou ešte obrániť môžeme našu cirkev a odraziť všetky proti nám namierené nápady. Sdrúžme sa teda, držme pevne spolu a vtedy dožijeme sa lepšej budúcnosti.

Oduševnené obecenstvo s hlučným potleskom odpovedalo na zápalistu prednášku tohoto pochvalne známeho rečníka ľudu, po čom nasledujúcu reč povedal Katolíckej Ľudovej Jednoty tajomník zo strediska

Ján Bartos.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Veľactené shromaždenie! Cirkev naša katolícka od Krista na pevnej skale Petra založená, od samého počiatku svojho jestvovania až po dnes stretáva sa, ba až do konca sveta stretávať sa bude s mnohými nepriateľmi. Nevesta Kristova, Cirkev od svojho Zakladateľa bola už vopred o tomto poučená, na toto pripravená. To prorocstvo Krista, že brány pekelné nepremôžu ju, neznamená len jej víťazstvo nad nepriateľmi každého času, lež označuje ono i preukrutné boje. O týchto obrovských, spolu i hrdinských zápasoch dostatočne svedčia dejiny Cirkve.

Nemožno vypočítat všetky tie spôsoby, ktorými nepriatelia cirkvi nad skalou od Krista založenou namýšľali dobiť sa víťazstva. Vzdor tomu všetky nápady, ktoré na ovčinec Krista namerené boly, pochádzajú a pochádzajú budú z dvoch prameňov asiace: buďto z nevedomosti alebo zo zlomyselnosti. Pohani prenasledovali cirkev, pretože ju nepoznali a preto ju za nebezpečnú držali. Zlomyselnosť cirkvi neverných synov, hriechom náruživostí nadobudnutá dvíhala a dvíha ruky proti dobrej matke, aby svoj nôž vrazila do jej srdca.

Boj proti cirkvi trvá i dnes a bards spôsoby boja nepriateľov cirkvi sú rozličné, príčiny a pramene zášti sú tie isté. Nenávidia a prenasledujú nás mnohí a mnohí buď preto, pretože učenia cirkvi úplne nepoznajú, alebo zle poznajú, buďto preto, pretože ich hriechom nakazené srdce miluje už len náruživostí a nie pravdu.

Proti boju, proti nápadom nepriateľov musíme sa brániť. Tomuto cieľu slúži v Uhorskej drahej vlasti našej Katolícka Ľudová Jednota. Pri tejto slávnostnej príležitosti, keď bojovníci našej vznešenej zástavy v tak hojnom počte sa

zišli, nech nám je slobodno poukázať na tie *prostriedky a spôsoby*, ktorými ako oduševnení bojovníci brániť máme našu sv. cirkev. Statné vodcovstvo našej slávnej organizácie od počiatku pracuje na tom, aby každý jedon člen cieľom a snahám katolíctva Uhorska porozumel a k dosiahnutiu týchže dostatočne nadobudol a osvojil si *potrebné prostriedky*.

Spôsob a prostriedky boja sú nám od samých nepriateľov určené. Kde nás napádajú, tam sa i my brániť musíme. Napádajú nás *slovom a tlačou*, teda i my *slovom a tlačou* musíme sa brániť.

Skoro deň po deň na rozličných miestach drahej vlasti našej odznievajú reči našich nepriateľov, z ktorých všetko iné vyrozumieť, len nie lásku pravdy a cit statočnosti ku nám. Ubohí poslucháči pod dojmom ohnivých týchto rečí «ukrižuj» volajú na Krista, na cirkev, na jej učenie, ústavy a na jej kňazov. V millionoch tlačia sa u nás spisy a noviny, ktoré necudným spôsobom brýzgajú v kresťansko-katolíckych príbytkoch našim bratom do očí. V posmech obracajú, blatom zahádzu všetko to, na čo poriadny kresťan katolík vždy len s úctou myslí. Volajú, kričia, revú za sekularizáciou, požadujú úplné zoštátnenie náboženských škôl a z týchže vylúčenie vynačovania náboženstva. Cirkev vyhlasujú za nepriateľku každého voľného pohybu, za nepriateľku vedy, umelectva, štátneho, spoločenského a hospodárskeho vývinu.

Keď hľadáme príčiny týchto ošklivých nápadov, najdeme ich v týchto dvoch prameňoch: v nevedomosti a v zlomyseľnosti.

Kto napáda vznešené učenie Krista, kto hádže blatom na večné zásady katolíctva? Obvyčajne takí, ktorí sa náš katekizmus ani za mladý neučili, ani neskôr učenia cirkve v kostole neslyšali, pretože ich do kostola ani len na *krst* nepriniesli. Tí posudzujú, tí osočujú učenie cirkvi, jej ústavy a príkazy, ktorí ich ani len nepoznajú. A ďalej snád nie tí robia posmechy z kresťansko-katolíckych mravov, ktorí už riadne žiadnych mravov nemajú? Je to hriešna zlomyseľnosť a je ona taká, jako slimák, ktorý čoho sa dotkne všetko zaslyší. A pred kým vyvádzajú naši nepriatelia túto ohyzdnú hračku? Pred nami, katolíci! *Nevedomosť* chce učiť *pravdy povedomých*, *zlomyseľnosť* chce do bahna nemrav-

nosti zaviesť ľudí *dobrej mysle*, ktorí chcú žiť dľa mravov kresťanských.

A predsa bohužiaľ uznať musíme, že nevedomosť mnohých sviedla z nášeho tábora. *Sviedla ale nevedomosť len nevedomých*.

Kto čoho nepozná, nevie si to ani vážiť, teda ani brániť. Tí katolíci, ktorí nepoznajú učenie svojej viery, svojich práv, tiež si nevedia ba ani nechcú brániť. Preto ľahko sadnú na lep nepriateľom a oni sami napomáhajú utláčať katolíctvo.

Nevedomých vynačovať tak zneje i príkaz našej sv. viery. Tohoto sa zaujala i Katolícka Ludová Jednota. Na shromaždeniach *živým slovom* poučuje svojich členov o tých pokladoch, právach, ktoré máme my katolíci. Slovom tu odpovedá Jednota i na tie bezočivé luhaniny, ktoré sa deň po deň o nás katolíckoch rozširujú. Jednota poučuje slovom ale nielen skrze rečníkov na shromaždeniach, lež vynačuje ona svoje miestne organizácie skrz miestnych správcov, vodcov jednotlivých skupenín. Ba vynačovaním môže sa menovať každá schôdzka, porada, každý rozhovor členov, dľa toho, že viac hláv viac vie. Čím viacej šíri sa teda Katolícka Ludová Jednota, tým lepšie sa zmáha katolícka osveta, pred ktorou nevedomosť nepriateľov utiahnuť sa musí ako tma pred slnkom. Na tých katolíckov, ktorí svoju vieru dokonale poznajú, darmo bude doliehať i zlomyseľnosť. Kto čo pozná, vie si to aj vážiť a keď zlomyseľnosťami vážené veci napádať bude, u nás jej nápad vylúdiť musí nie súhlas, lež odpor.

Ctené shromaždenie! V účinkovaní svojom Jednota upotrebuje nielen živého slova, lež i na tlač veľkú váhu kladie. Mesačné sošity, letopisy, kalendár sú všetko spolu mravnými prostriedkami budenia katolíckeho seba povedomia. Čím viac a od viacerých sa tieto čítajú, tým viacej ľudí sa poučí a čo je hlavné, tým viacej bojovníkov nadobudne si naša sv. viera. Čo je teda žiaducne? Aby tlačivá Katolíckej Ludovej Jednoty čím z viacerých katolíckych domov vytisly spisy nekatolícke.

Túto prácu koná Katolícka Ludová Jednota a o toto prosí, ba žiada to od každého člena. Preto nech jedon-každý katolík a zvláštne už člen Jednoty chopí sa jej krásnej zástavy, nech ju vytýči v svojom súkromnom i verejnom

kruhu a nech je apoštolom a rozširovateľom tlače katolíckej pravdy.

Drahí Bratia! V tomto boji nesmieme hľadať na rozdiel jazyka, lebo tu v nebezpečenstve nachádza sa právo, sloboda a cirkev každého národa, ktorý v tejto krajine prebýva. My Slováci neodhodme sa od tohoto zápasu a keď sme vernými svojmu rodu, za čo sa nikdy nesmieme haňbiť, budme tiež vernými a to v prvom rade našej svätej viere, ktorá všetkých čo v krajine tejto prebývame spája nás v láske. Sdrúžme sa teda, aby sme zvíťazili nad našimi nepriateľmi, čo daj Pán Boh, aby čím skorej bolo!

Reč táto hlboký dojem učinila na poslucháčov, ktorí oduševnenie svojmu výrazu dali hlučnými ováciami.

Slovenské shromaždenie Jednoty krásnou rečou zaklúčil osvietený pán arcibiskupský generálny vikár praelát

Pavel Jedlicska.

Prosil prítomných, aby sa s láskou a odanostou chovali jeden ku druhému, aby sme my katolíci nazívali tu jako bratia a sestry. Nebojujme my katolíci jeden proti druhému, bo vtedy naši nepriatelia roztrhajú nás jako dravé zvery. Milujme sa jedon druhého, lebo len tak dosiahneme svoje ciele. Spojme sa v tábore Katolíckej Jednoty, ktorá vychovať chce z nás povedomých, dobrých katolíkov.

Prítomní všestrannou hlbokou pozornosťou slyšali reč osvieteného pána generálneho vikára a odpovedali na ňu hlučnými manifestáciami, po čom keď ku katolíkom poľského jazyka zapalistu reč držal poľský deňnik J. Jenik, shromaždenie rozišlo sa v najkrajšom poriadku.

O zasadnutiach X. valného shromaždenia katolíkov Uhorska obširnú zpravu podáme v nasledujúcom čísle.

Boj proti úžerníctvu.

Čo je potrebné k uchádzaniu sa o požičku?

Prosbopis o požičku v každom jednotlivom páde, každému napíše a v rekommandovanom liste poštou odošle právobraná kancelária Katolíckej Ludovej Jednoty. O požičku uchádza-

júci sa má teda zaopatriť si len jednoduchý, neštemplovaný odpis gruntovnej knihy, katastrálny výťah dane a právobrannej kancelárii odoslať to má v liste, v ktorom spolu udá ak veľkú požičku a na ak dlhý čas chce zdvihnúť. Spolu aj to má udať z nížudaných podmienok, ktorú si zamýšľa vyvoliť.

Cielom usporenia útrat, treba ešte spomenúť, že tam, kde nachodia sa staré gruntovné knihy, výťah zaopatriť si treba od novej gruntovnej vrchnosti, v ktorom páde katastrálny výťah dane nenie potrebný, bo v hárkoch novej gruntovnej knihy, krom veľkosti každej parcely vypísaný je aj čistý katastrálny jej dôchodok.

A) a B) vkladnú stranu gruntovnej knihy vyťahnúť treba v úplnom odpise osnovy, C) stranu farchy pri požičke do 12.000 kor., zaopatriť treba tiež v odpise úplnej osnovy, pri požičkách ale nižšie tejto summy v smysle nariadenia ministerstva pravosudia pod číslom 45610/895 potrebné sú sodpovedne vystavené úradné odpisy.

Odoslať treba ďalej daňovú knižku. Na majetok vzťahujúce sa príležitostne kúpné, odpredajné, prenájomné smluvy alebo listiny o prevzati a šacovaní dedictva tiež sa môžu odoslať bo tieto pri ustálení hodnoty majetku tiež môžu do povahy prísť.

Jestli nemovitost, na ktorú zdvihnutá má byť požička, vlastnosťou je viacerých, zreteľne treba označiť, či požičku zdvihajú všetci spolumajitelia, alebo ktorí z nich podpíšu list dlžobný.

Jestli medzi spolumajiteľmi nachodia sa maloletí, oznámiť treba aj meno tej osobnosti, ktorá v zastupiteľstve maloletých podpíše i sirotskou vrchnosťou potvrdený dlžobný úpis.

Keď na majetku nachodia sa intabulované alebo poznačené farchy, zreteľne treba označiť, či tieto ešte celkom alebo len v akej čiastke ostávajú v platnosti a že z položiek farchy, ktoré sú tie, čo z požičky majú byť vyplatené a ktoré sú tie, na ktoré veritelia náklonní sú povoliť prednosť.

Keby na nemovitosti intabulované byly servitúty, právo užívania dôchodku, právo vdovstva, alebo iné podmienky, tie alebo majú byť zotrené, alebo požička a čo od nej patrí intabulované majú byť na prvom mieste v prospech poľnouverkového ústavu.

Čo treba platiť od požičiek?

Od požičiek v *hotových peňazoch*:

Na 65 rokov platiť treba z kapitálu ročite 5·46%
 « 50 « « « « « 5·72%

Od požičiek *B)* s rátaním 96% bežnej ceny:

Na 65 rokov platiť treba z kapitálu ročite 5·10%
 « 50 « « « « « 5·36%
 « 40 « « « « « « 5·70%
 « 30 « « « « « « 6·40%
 « 20 « « « « « « 7·9 %

Pri obidvoch požičkách ročné poplatky zplácať treba v dvoch rovných pozatymných rátoch. Pri vyplatení požičky, krom prípadne vzniknutých vydavkoch v hotovosti — za vydanie záložného listu, za tlačivo ako základný poplatok zťahne ústav 1 korunu a krom toho od každých 100 korún požičky 20 halierov a ako príspevok k rezervnému fondu ústavu, celej summy požičky raz na vždy zťahnu $\frac{1}{4}\%$.

Katolícka Ľudová Jednota všetky pri požičke potrebné kroky porobí celkom zdarma.

Prevedenie zodpovedných krokov pri každej požičke potrvá 6—8 týždňov.

Tolko času totiž potrebuje ústav, aby každodenne na stá a stá dochodiacie prosby o požičky náležite vybavil k uspokojeniu stránok.

Samú požičku v 30 dňoch prevedenej intabulácie vyplatiť nemožno, bo zákon tolko času určuje, kým intabulačný výrok dosiahne právnej platnosti.

Nekolko úprimných slov zo Spišskej Magury.

Starovesský velvlastenec advokát dr. Adolf Klein v jednom nedávnom čísle novovesských novín «Szepesi Lapok» tak píše, ako by medzi riadkami napádal, podozrieval, ako by pochybovať chcel o mojom vlastenectve a o mojom dobrom úmysle a zásadnom jednaní pri našej peknej a slávnej ostatnej ablegátskej voľbe. Aj naše magurské pomery v istom ohľade v smutnom svetle predstavuje. Na ten článok som už odpovedal v tých maďarských novinách, aby ale aj náš magurský a vôbec hornouhorský slovenský ľud o tom vedel, aj v našom milom «Kresťane» chcem na to robiť svoje poznámky.

Čo sa vlastenectva týka, znovu sa vyslovujem, že ja som v tom ohľade na žiadnu nauku neni odkázaný, takú ani neprijmem. Ja v tom, keď dakto podobne papagájovi ustavične len «haza» (vlast) a «éljen a haza» na jazyku má a s omámenou hlavou, Kossuthovskú nôtú spieva, ešte nevidím vlastenectvo, lež v celkom inom. Dľa mojej mienky je opravdovým vlastencom len ten, kto nech je akéhokoľvek stavu, svoje povinnosti riadne a svedomite koná; kto dá Bohu čo je božie, kráľovi čo je kráľovo, vlasti čo jej patrí, ale aj svojmu spolublížnemu, nech ten je akéhokoľvek nízkeho stavu a akéhokoľvek jazyka, dá čo mu ako na obraz boží stvorenému človekovi a aspoň ako podľa litery zákona s nim rovnoprávnemu spoluobčanovi prislúcha. Čo sa ale predstavených úradníkov týka, z tých len takých držím za opravdových vlastencov, ktorí sa okrem plnení vyšspomenutých vecí tak v mravnom, duševnom, ako aj v hmotnom ohľade na to usilujú, aby ten ľud, ktorý im je podriadený aleho s ktorým do roboty majú, preplané alebo nespravodlivé zachádzanie nikdy nemal príčiny k oprávnenej žalobe a aby sa ten ľud vo svojej vlasti v každom ohľade dobre cítil...

Áno, Ándorko, ja som, jako to i moja mravná povinnosť bola, bezzistne, ba s veľkým sebaopovedomím za sväté zásady a za práva ľudu bojoval a od takého boja nikomu a ničomu k vôli na svete aj naďalej neodstúpim. Keď dakedy znovu príde na to čas, zase sa postavím do šiku. Sväté zásady cirkvi a ľud nikdy neopustím.

Pravdu má náš vlastenec, že sme my vodcovia ohromnú prácu vykonali. Proti moci, proti peniazom a proti niektorým odpadlíkom takrečeno nadľudskej mravnej práce bolo treba. Pyšné môže byť magurské kňazstvo a učiteľstvo na svoje doterajšie účinkovanie, následkom ktorého ten chudobný ľud tolko mravnej sily mal, že sa od svojho ľudáckeho presvedčenia ani hrozbami nedal odstrašiť, že sa nedal ani peniazmi, ani svádzaním prekabátiť.

Čo sa novej starovesskej banky týka, s ktorou náš ablegát zhola nič nemá, vysloviť sa musím, že proti nej, trebárs je to nie banka našej kresťanskej ľudovej strany, akú by som na každý pád radšej bol videl, ako proti banke,

ktorá je už raz otvorená, nič nemôžem urobiť medzi terajšími zvláštnymi okolnosťami, keď nechcem do protivu prísť s mojimi zásadami. A tomu je sama stará starovesská sporiteľňa na príčine. Ako by som aj mohol teraz ľud k podporovaniu tej sporiteľne nahovárať, ktorá so všetkým svojím vplyvom za bezbarevného kandidáta magurskej panskej kliky (tak menuje sám dr. Andor Klein stranu Šalamonovú) kortešovala, však jeden jej úradník bol kassírom a hlavným kortešom protikandidáta kresťanskej ľudovej strany Šalamona. Aj to môžem dokázať, že stará starovesská šparkassa počas volebných pohybov v peňažných záležitostiach aspoň s daktorými voličmi, podľa ich politického postavenia jednala; niektorým Beszkidovým prívržencom odoprela pýtanú požičku, iným zase vypovedala dlh. Znať treba, že Šalamonov svokor je účastinárom a údom správy tejto sporiteľne. Lahké utvorenie a zdarlivé účinkovanie novej banky aj s tým napomáhala starovesská sporiteľňa, že niektorým vkladateľom dávala až k pohoršeniu malé úroky, Nechcem nikoho obviňovať, ale čo je pravda, to je pravda. Nedávno som pred šiesti svedkami na svoje vlastné oči videl jednu 2-percentovú vkladnú knižočku, to jest na tú knižku tá sporiteľňa len dva percenty dávala. Pravda, že starovesská sporiteľňa teraz pozdvihla úroky o pol percenta, lež aj to len za kupeckú kortešačku možno považovať a nie za spôsob hmotného napomáhania ľudu. Však keď účastinárom tak veľmi na srdci leží blaho ľudu, prečože úroky pred dvoma tromi rokmi od štyroch a pol percenta na štyri znížili?

Ináč ubezpečím magurských veľvlastencov, že som veru na stráži a pozorujem každý krok novej banky. Jaknáhle uvidím, že ona proti kresťanskej ľudovej strane účinkuje, za ktorú sme tuná tolko pracovali, kým sa nám konenčne predsa podarilo zvíťaziť, za ktorú sme tolko trpeli, že od tej našej milej strany odvádza ľud, že nebezpečné burlivé zásady protiludové, cirkve neprajné, od biskupského sboru zakázané noviny rozširujú, na nohy sa postavím a s celou silou a mocou začnem boj k zachráneniu nášho spokojného a bohabojného ľudu.

V tom, že nová banka slovenskú reč užíva ja ako neslovák ešte nevidím nebezpečenstvo a vlastizradu. Však toto je zákonom zabezpečené

právo slovenského ľudu. Skrže zhabanie práv ale nemôžno ľud vlastenecky vychovať a blaženým učiť. Nepredpojatý a spravodlivý človek ani nebude opovrhovať a kynožiť materinskú reč slovenského ľudu, ktorému je materinská reč práve tak svätá, sladká a milá, ako ktorému koľvek človekovi iného jazyka.

A konečne, keď je nebezpečenstvo vsutku už tak veľké ak veľký je krik, čia vina je to?! Keď sú starovesskí pánovia tak veľkí ochrancí vlasti, prečo nedali lepší pozor, prečo nechali nepriateľa v ich vlastnom tábore slobodne garazdovať, prečo neudusili tú iskru panslavizmu, ktorá sa, podľa nich už tak veľmi rozplamenila; o čom ale ja — chvála Bohu — tu v Magure ešte neviem?! Však moc a vládu oni mali a majú v ruke. Keď ale daakú protizákonnú vec dovolili, vtedy sa proti Bohu a vlasti previnili!

V tom článku ako by ma pán dopisovateľ na spôsob viacerých magurských panákov obviňovať chcel z toho, že som počas volebných pohybov búril proti pánom, proti úradníkom, ako by som bol hlásal, že keď my vyhráme, odožene sa slúžny, ferster atď. Lahko je dakoho podozrievať, lahko to bolo napísať, dokázať to ale, keď sa aj na hlavu postaví, ani polsvedkom nemôže. A keby som to skutočne bol učinil, v tom páde sa veľmi previnil pán slúžny proti svojej prisahe, že ma zaraz nedal chytiť a do chládku posadiť.

Pán dopisovateľ ako by nebol spokojný s učebnými záležitosťami našej Magury, akoby podozrieval naše katolícke školy ohľadom vlasteneckého ducha. Aj na to mám — v záujme dobrého mena mojej milej Magury — nepodvratnú odpoveď.

V našej Magure má každá obec školu — vyjmúc dvoch malých dedín: Gibely a Hafka, kde sa už tiež robia kroky — a to teraz už peknú, vo viacerých obcách i s dvoma učiteľmi. Všetci učiteľia týchto škôl sú, bez výnimky, diplomovaní, ktorí všetcia, trebárs nie sú aj štátni, v bezúbonnom vlasteneckom duchu účinkujú. Dostatočne dokáže sa to s tým, že kráľ. školdozorca ešte ani u jedného magurského učiteľa nenašiel príčinu k vyzdvihnutiu. Ba práve naopak, niektorí z nich dostali pre zdarné vyučovanie maďarskej reči pochvalu, ba boli už

aj vyznačení. A čo sa starovesskej katolíckej školy týka, tam je učebná reč maďarská, ba pani učiteľka ani nezná inej reči. Iba že by v tamajšej nekresťanskej škole bola daaká chyba?!

Ku koncu jako úprimný priateľ ľudu a nie kriklavý syn mojej drahej uhorskej vlasti, veľmi prosím dotyčné kruhy, aby si to veľmi ku srdcu vzali, že skrze ustavičné prenasledovanie, neprestajné pokutovanie, neláskavé okrikovanie, skrze drzé, podľa mrtvej litery do života uvedenie zákonov a nariadení, bez ohľadu na zvláštne pomery a okolnosti jednotlivých dedín a osôb, skrze opovrhnutie utrápeného ľudu, skrze zneváženie jeho reči, skrze násilnú maďarizáciu a skrze to, že sa k nám častejšie takí úradníci posielajú, ktorí reč ľudu vôbec neznajú, zastupitelia a strážcovia uhorského štátu stanú sa najväčšími nepriateľmi štátu, bo sami poskytnú ľudu príčinu k nespokojnosti, k nenávisti proti vlasti, k zanechaniu milej domoviny, bo náhodným buričom sami dajú do úst nepodvrtné dôkazy.

Ešte jedno! Volebné pohyby sa už dávno minuly. Dajme už raz, tak kňazi ako aj svet-skí, pokoj nášmu ľudu, ktorí od nás nie hanu, nie pokutu, lež najväčšiu pochvalu zaslúži, bo so svojim krásnym a neohrozeným mužským držaním sa, veľkú úctu získal našej doteraz opovrhutej Magure pred všetkými kresťanskými obyvateľmi našej Marianskej krajiny. Uspokojme sa už raz, nevaďme sa ustavične, veď čo si pomyslí svet, keď aj povolani vodcovia ľudu nevšímajú si tieto slová nášho božského Velkňaza: «Z tohoto poznajú ľudia, že ste moji učedníci, keď sa vzájomne milovať budete.» Zapomínajme na minulosť a podajme si úprimne priateľské ruky a ruka v ruke pracujme so spojenými silami s našim zákonite vyvoleným kresťansko-ľudovým ablegátom dovedna na mravnom a hmotnom pozdvihnutí nášho dobrého ľudu. Len keď to urobíme, môžeme mať to povedomie, že sme podľa našej prisnej povinnosti úprimní priatelia ľudu a spolu dobrí vlastenci.

S kresťansko-ľudovým vlasteneckým pozdravom

Franc Klein
farár spišsko-richvaldsky.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Kalendár

Katolíckej Ľudovej Jednoty na rok 1911.

Namiesto 8. sošitu, príslušnosť členov Katolíckej Jednoty, cena 70 hal., rozmanitého, veľmi poučné a mravne zábavného obsahu v najkrajšom vystavení, mnohými obrázkami ozdobený na 192 stranách opustil flač a pošle sa zdarma všetkým členom Jednoty, ktorí poplatky svoje usporiadali.

POLITICKE CHYRY.

Porada nitrianskej ľudovej strany.

Kresťanská ľudová strana nitrianskej stolice 8. novembra v Nitre vydržovala poradu, ktorej predsedal opát-kanonik Jozef Mihálik.

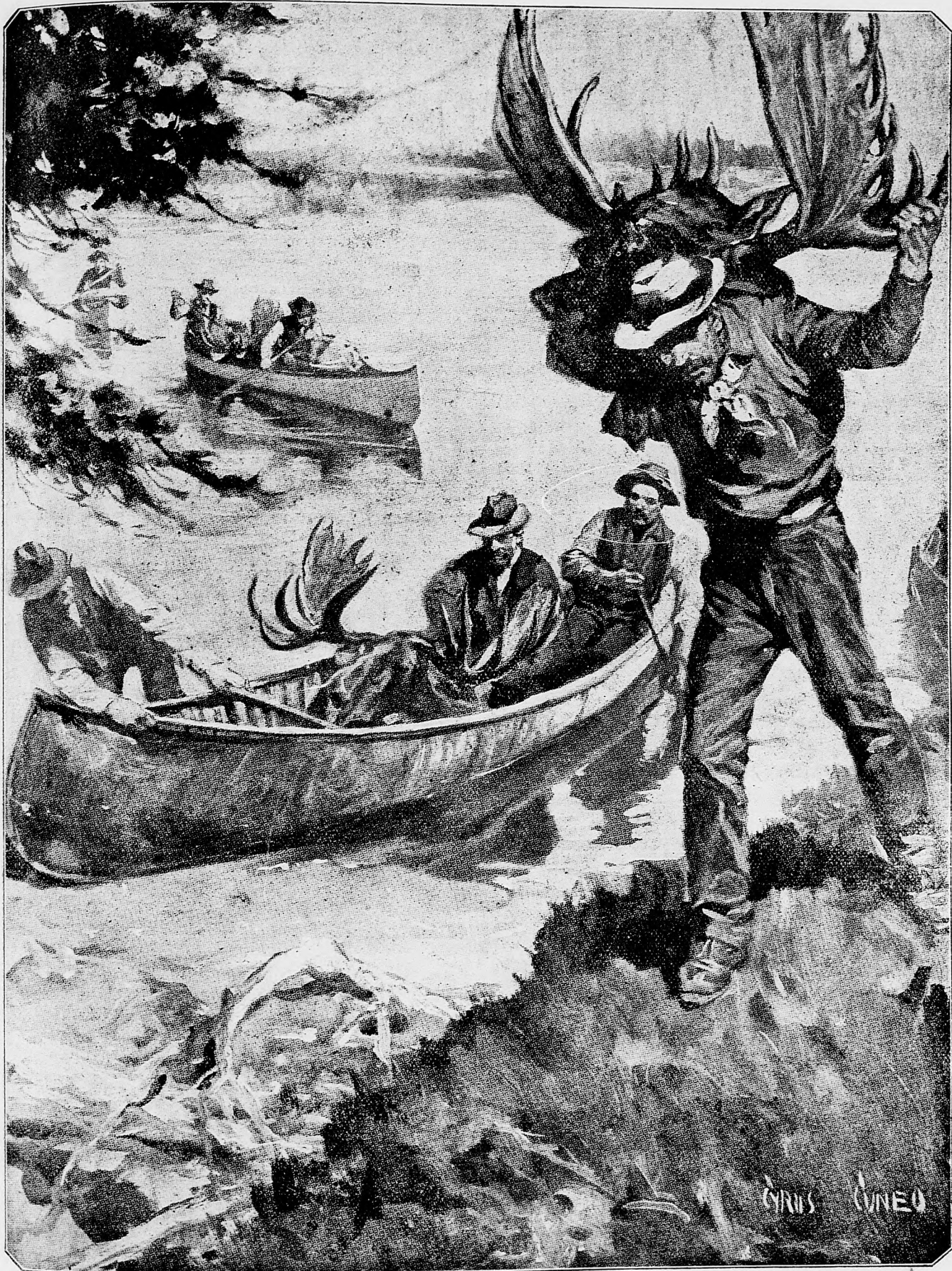
Ponevác voľby do stoličného výboru nitrianskeho prevedené majú byť do 1. decembra, porada zaoberala sa zvlášte s týmto predmetom, a vyzýva spolu všetkých verných ľudákov stolice, aby vo všetkých obciach, kde vo väčšine sú voličia kresťanskej ľudovej strany, spoľahlivých, ľudovej strane oddaných kandidátov bezodkladne postavili a v deň voľby hlasovali na nich do posledného chlapa.

Ku tomuto uzavretiu pripojiť sa musí každý statočný kresťan a katolík územia stolice nitrianskej. Preto drahí bratia katolíci neváhajte! Ukážte svetu, že ste chlapi na mieste. Za stoličných výborníkov nekandidujte a nevolte ani notárov. ani slúžnóvcov ani židov a žiadneho liberála. Nech už aj v nitrianskom dome stoličnom panuje duch kresťanský a na veky zahnú liberálni rezníci.

Biskupská konferencia.

Sbor osvietených pánov biskupov Uhorska v sobotu 12. novembra o 10. hodine predpoľudním vydržoval konferenciu v budinskom paláci knieža primasa arcibiskupa ostrihonskeho. Konferencii predsedal kardinal knieža primas arcibiskup ostrihonský Klaudíus Vaszary a súčasťnili sa na nej skoro všetci osvietení páni biskupi Uhorska.

Sbor biskupský v prvom rade vyslovil svoje pohoršenie a svoju lútosť nad tým, že mešta-

Korist polovky na jeleňov v Canade.

nostá Rímu, menom Nathan opovážil sa neslý-
 chaným spôsobom uraziť svätého otca rímskeho
 pápeža. Sbor biskupský uzavrel ďalej, že cieľom
 duševnej opatery a podpory vysťahovalcov v
 Bremach a v Hamburgu zariadi sv. missie a
 postará sa o spovedníkov.

BESEDNICA.

V Illave.

Napísal: Ján Horváth, kaplán vystrkovský.

Myslíš si snád, milý čitateľu, že som bol zatvorený v illavskom árešte? Nebol som. Dovčulku aspoň nie. Či sa toto ale v budúcnosti nestane, o to veru dobre nestojím, bo až sa dozvedia illavčania, čo som o nich písal, kto vie, či ma na pár dní nezatvorí. No ale, budem sa chrániť, ukázať sa im pred oči a takto vyhnem aj nebezpečenstvu, ktoré by ma tam snád potkať mohlo.

Teda nebol som tam uväznený, ba ten árešti illavský som z nútra ani nevidel. Veru je to veľmi smutná vec: v Illave byť a ani arešt nevidieť. Takúto svetochýrnu vec opustiť. Darmo je: už sa stalo a viac sa neodstane.

Náš vystrkovský pán direktor Karol Fekete bol pôvodcom tohoto mojho výletu. Kde môže človek dačo poučného a užitočného zkusiť, s radosťou sa dá na to, plán cesty premysli už pred týždňom, lebo to tak drží že len dobre sriadená cesta je osožná. No a keď je reč zvlášte o tom, aby sa išlo zavinišovať pánu svokrovi, to už potom takú cestu ešte radšej podujme. Či sa ale dá pomysleť, aby sa odbavovali meniny bez hostiny? A zvlášte v Illave?

Teda pán direktor punktovne složil plán našej cesty. Já som si musel naričtovať moje hodinky dľa jeho, aby sme ranjší vlak nezameškali. Jeho hodinky tak na vlas idú, že — ako on hovoríeva — este aj slnko by sa mohlo dľa jeho hodiniek riadiť. A skutočne tak na vlas idú jeho hodinky, žď kebych nebol išiel o štvrt hodinu skorej, bol bych pekne doma ostal. A tak pochodil i pán direktor. Sotva že si sadol na mašinu, už zapískla a išla. Chudiak, jeho hodinky sa veľmi zahañbily, on ale vinu zvalil na železničiarov, jakožto na takých, ktorí sa nedržia času. No ale darobná bola jeho výhovorka: od toho času jeho hodinky prišly o celú ich auktoritu.

Cesta sa nám veľmi chytro minula, bo veľká spoločnosť cestovala do Illavy a medzi rozprávkami čas tak uletel, že človek ani nezbadal, jako. Cesta až po Trenčín veru trvá dve hodiny, čo ani není div, ve vlak musí sa škriabať na taký vrh, jaký sa začína za Miticami Celkom ináč to už od Trenčína, ztadiál vlak ozaj tak letí, ani v povetří. Sotva sme zbadali a už kričal konduktor:

— Illava öt perc!

Veru pre mnohých to není päť minút, lež hádam mnoho dlhých rokov. Preto Illavčania spominajú, že

keď jeden areštant v sprievode kosierkových žandárov, zostúpil raz z mašiny, hlboko dojatý si vzdychol:

— Ach keby to bolo pre mňa len päť minút, bolo by dobre, ale dlhých dvadsať rokov!

Nás aspoň takéto myšlienky neznepokojovaly lebo my sme si neúfali takéto dlhý «urláb».

Pred nami stála celá Illava. Já som si predstavoval Illavu jako daakú dedinku, lež som sa veľmi zklamal. Veď je to mesto v «miniatur» vydání, leží na peknom vršku a proti nemu z daleka sa usmievajú zelené háje a také dōjem činí na človeka, jako dajaký zámok stredoveku. A to ani není celkom nemožná vec. Veď na prostriedku Illavy stojí jedna väža, ktorá upomína človeka na turecké časy.

Od železnice vzdialená je Illava asi na 5 minút, za to ale až tak frkaly hintovy od mašiny. Vidieť, že sú illavčania veľkí páni. Ba ešte aj peknú kaviareň majú s elegantným palisandrovým náradím ozdobenú. To už nemôžem povedať, že by mali také hōtel, jako my tu vo Vystrkove. A ani tolko krčiem nemajú, jako my, bo illavčania sú veľkí antialkoholisti; pálené, kvit nenávidia a ktorí pijú, tí si zapijú vina alebo piva. No a pivo je tu veľmi lacné, však ho tam dorábajú, teda sú pri prameni dobroty, prečo by aj pili tú «machlovinu», jako oni kvit, pálené nazývajú. Svet vypráva, že illavčania v lete, v zime, v blate v suchu, vždy nosia papuče a keď sa papuče naplnia vodou, vtedy oni švrkajú a preto illavčanov prezývajú «svrkoňmi». No ale ja toto nedopustím na nich, lebo veru já som ani u jedneho nezbadal papuče a tým menej «švrkanie». Ba naopak: v topánkach alebo v čizmách sa oni prechádzali.

Medzi rozprávkami dopálili sme k cieľu našeho putovania. Klopali sme na dverách pána Kormoša, svokra to pána direktorovho.

Pán Kormoš zalomil rukami, vidiac hrnúť sa tak veľký karaván vystrkovský. Lebo nebolo nás málo, veď pán direktor aj so svojou familiou čítal 6 ľudí, pán Pechényi, učiteľ vystrkovský a já, to všetko učinilo do kopy osem osôb. A keď volakde ku obedu sa dostavi namiesto dvoch ľudí osem: to je už veľká rubrlka. Ale pani gazdina sa toho nelakla a potešovala nás s tým, že však do polievky príleje o pár litrov viac vody a bude otázka rozluštená. A mäsa? Toho bude jako dreva. Veď či preto je domáci pán mäsiarom, aby sa hosti nenasytili?!

(Dokončenie nasleduje.)

CHYRNIK.

Jeho veličenstvo kráľ o drahotě. Po obede, ktorý jeho veličenstvo 12. novembra dal delegáciám vo Viedni prehovoril ku viacerým delegátom uhorským a povedal: «Veľmi smutná vec je to, že po všetkých stránach hrozne šíri sa drahota. Viem že ľud hrozne trpí a veľmi mi je ľúto, že patričné orgány nevyňajšli posiaľ spôsobu k ulaveniu a zahateniu tejto pliygy.» Kráľ vy-

pytoval sa potom viacerých uhorských a rakúskych delegátov, ako zaopatrujú mäsom obyvateľstvo jednotlivých krajov.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Ján Trubinyi vymenovaný je za farára obce Gajar. Štefan Margorin farár obce Hontnémeti vzdal sa úradu. Za administrátorov sú poslaní: Ján Zsák do Dévényujfalu, Adalbert Várady do Nagysáros, Julius Biró do Nagyülés. Géza Porubszky za kaplána poslaný je do Ipolyságu.

Z biskupstva baňskobystrického. Osvietený pán biskup dr. Wolfgang Radnay za dekana okresu baňskobystrického vymenoval Georga Ohrival, veľazaslúženého farára obce Tajo.

Z biskupstva nitrianskeho. † Jozef Vágner pápežský praelát, praepošt a kanonik slávnej kapitule nitrianskej 6. nov. ráno o pol 8. hodine usnul sladko v Pánu. Oplakávajú ho zvlášte chudobní, ktorých v blanosnom živote jeho hojne podporoval. Odpočinutie večne daj mu Pane!

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 11. novembra odcestoval do Budapešti a 12. novembra účasť bral v konferencii sboru biskupského, 13. novembra ale prítomný bol na slávnostnom prvom zasadnutí X. valného shromáždenia katolíkov Uhorska a popoludní o 3. hodine držal peknú reč v slávnostnom shromáždení Katolíckej ľudovej Jednoty. Na tohoročnom valnom shromáždení katolíckom súčasťníci sa vôbec viacerí poprední mužovia verejného života katolíckeho, medzi týmito dr. Eugen Bercelly, predseda kráľovskej tabule dr. Melchior Takács praelát praemonštratských kňazov a početní zo spolkov marianskej kongregácie, katolíckeho patronážu a zo spolku oltárneho. Katolícky čitateľný kruh od 6. novembra do mesiaca apríla sriaďuje poučné a zábavné prednášky z ktorých prvú 6. novembra držal sám osvietený pán biskup o sv. Karolovi boromejskom. — Tunajší potravný spolok priemyselníkov a robotníkov slávnostne bol otvorený 6. novembra. Ondrej Kozora, praelát-kanonik a mestský farár po odbavenej pobožnosti v kostole posvätil miestnosti spolku, večer bolo divadelné predstavenie v miestnosťach katolíckeho tovaryšského spolku a zatým nasledovala spoločná večera. — Z príležitosti vyznačenia tunajšieho mešťanostu Edmunda Eder radom železnej koruny, početní ctiteľia jeho 5. novembra zariadení spoločnú hostinu, na ktorej praelát-kanonik Ondrej Kozora v peknej zdravici vyzdvihol zvláštne zásluhy vyznačeného. Za kaplánov sú preložení: Ondrej Weigl z Tarczalu do Szepsi, Štefan Juszko zo Szepsi do Košíc, a Ladislav Szécsi z Forróencs do Tarcalu. — *Keresztéte:* Tunajší veriáci katolícku školu svoju a bydlu pre učiteľa základne zvätsili a opravili. Školu túto 6. novembra v sprievode peknej reči posvätil Julius Regécy a poďakoval sa spolu i za oketivavosť horlivých farníkov.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* Na X. valnom shromáždení katolíkov Uhorska z Prešova boli prítomní: Adal-

bert Zaborovszky praepošt a mestský farár, Jozef Magyar mestský hlavný notár s manželkou, dr. Achil Baan pravotár tiež s manželkou a viacerí členovia marianskej kongregácie so zástavou tiež aj zastupitelia oltárneho spolku. Na valnom shromáždení tomto súčasťníci sa aj duchovenstvo biskupstva v značnom počte a boli tam medzi inými prítomní: Anton Korányi opát a mestský farár z Bardiova, Anton Kleinovszky, titulárny kanonik a farár z Nagysáros, Melchior Brühl praepošt a farár z Héthársu a mnohi dekani, farári a veriáci. — V nasledujúcom týždni vydržiava sa voľba do stoličného výboru a pevne veríme, že i z kresťanskej ľudovej strany viacerí budú vyvolení. — *Kapi:* Tunajšie obecnstvo katolícke 11. novembra slávnostne zasvätilo deň sv. Martina akožto patróna svojho kostola a obce, z ktorej príležitosti Adalbert Zaborovszky praepošt-farár prešovský slúžil sv. omšu pod infulou a Anton Mikita farár z Ternye držal peknú oduševňujúcu kázeň. *Szinye Lipócz:* Duchovenstvo dekanátskeho okresu sabinovského 8. novembra vydržiavalo jasenné shromáždenie, v ktorom pojedávané boli otázky osvieteným pánom biskupom k rozlušteniu naložené. — *Kajáta:* Štefan Polyák Sváb, za 380 korún vyhotovil dal ku križovej ceste krásne obrazy, ktoré z plnomocenstva osvieteného pána biskupa a provinciala radu sv. Františka slávnostne posvätil horlivý farár zo Szinye Ján Kurimszky.

Chýry zo Spiša. V Kézmarku zastrelil sa dňa 3. novembra mestský úradný sluha Michal Burkovič. Malá to viera. slabé to mravy! — Minister vnútra liečivý ústav pre chorých na pľúca v Tátraháza aj verejne za taký uznal a do radu liečivých miest prijal. — Vo Vlachoch dňa 30. októbra slávil katolíci a s nimi aj celé mesto 80-ročný výročný deň narodenia svojho horlivého a obetivavého kanonika farára dra Jána Vajdovszkyho. Narodil sa v Kézmarku a vo Vlachoch nž 38 rokov účinkuje. Blahoželáme! V Magure napadlo dňa 7. novembra na tri centimetry sňahu, už aj 2. a 3. novembra padal sňah.

Lacné cestovanie. Dňa 23. októbra o 11. hodine na budapeštianske západné nádražie dojachal orientálny expresný vlak. Keď železniční zamestnanci prezreli vozne, na narážke, ktorá spája dva vozne, našli učupeného 19-ročného mechanika z Bukarešti Jozefa Atissa. Mechanik rozpovedal, že z Paríža do Viedne tiež takto cestoval. Vo Viedni od rumuosského konzuláta pýtal si peniaze na železnicu, aby mohol odcestovať domov do Bukarešti, ale mu na cestu nedali. Vtedy sa rozhodol, že tak ako z Paríža do Viedne, odcestuje aj z Viedne do Budapešti, čo sa mu aj podarilo. Hovoril, že cestovanie by bol mal dosť príjemné, keby mu nebolo bývalo zima. Policia Jozefa Aissa postrkom poslala do Bukarešti.

Vyznačený pastier. Ján hrdý v Smoleniciach v stolici prešporskej už 50 rokov slúži čo pastier. Minister orby statnému sluhovi udelil teraz 100 korún odmenu a vyznačil ho listinou uznania. Odmenu a listinu okre-

sný hlavný slúžny dňa 27. októbra odovzdal Hrdému pred celým obyvateľstvom obce.

Koňské mäso. Práve päť rokov je tomu, čo v Budapešti koňské mäso začali sekaf. Z počiatku bolo tam len troje takých jatiek. Teraz sa koňské mäso so všetkými jeho výrobkami už v 19 sklepoch predáva. Za tých päť rokov zabili v Budapešti 24.558 koní. Ako v každom väčšom európejskom meste, tak sa aj v hlavnom meste našej krajiny zo dňa na deň mína sa viac a viac koňského mäsa.

Dlhý vek. V Oravskom Podzámhu dňa 20. októbra po krátkej nemoci zomrela slobodná Maria Boboš v 98-om roku veku svojho. Nebohú už od rokov oravské panstvo udržovalo a teraz i pochovať ju dalo. Jej rakev do bielych šiat odené dievčatá odprevádzaly do cintora.

DOPISY.

Z Lopašova (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krestane».

Sotva minul tomu rok, že osvietený pán generálny vikár trnavský Pavel Jedlicska vo Veľkých-Kostolanoch rodný dom svojej matky dal prestaviť a s veľkou fundáciou odovzdal tunajším chudobným, pod vedením milosrdných sestier. Včul zase svoj rodný dom v Lopašove s horou a pasienkou daroval kostolu. A poneváž včul je tomu 200 rokov, že sa v Lopašove narodil Georg Klimó, nekďajší blahej pamiatky biskup pätikostolský, aj jeho rodný dom s krásnou mramorovou tabulou dal označiť a základinu položil k jej udržaniu. Odhalujúca slávnosť odbavovala sa 23. októbra. Medzi prítomnými videli sme nášho hlavného služneho Jána Machovics jako zástupcu nitrianskej stolice, boli tam ďalej Alois Tagányi radca sv. stolice a farár z Chtelnice, Geyza Veszely kaplán z Trnavy, Dr. Geyza Nemlaha okresný lekár, predstavenstvo obce pod vedením notára a rychtára, školáci v rade na čele s ich učiteľmi a konečne výborníci spolkov.

Všetci pod svojimi zástavami shromáždení, po sv. omši odprevádzaní zástupmi ľudu tiahli k jednému ovenčenému domu, pred ktorým stála zástavami a kvetmi ozdobená triumfálna brána.

Keď hudobníci naši odohrali hymnu, osvietený pán vikár vystúpil pred zástup a v jednoduchej lež oduševňujúcej reči líčil zásluhy Georga Klimó, ktorý jako chudobný chlapec dňa 16. apríla 1710 narodil sa v tomto sedláckom dome a usilovnosťou, pracovitnosťou stal sa znovuzroditeľom biskupstva pätikostolského a pribuzným svojim zabezpečil šľachtickú hodnosť. Mnohé kostoly, ktoré vystavil a hojnými základinami obohatil, semeništa a knihovne a nepočítané dobročinné skutky potomkov jeho pribuzných neprestajne upomínajú na jeho štedrosť. Aj lopašovský chrám boží má od neho krásnu pamiatku: veľkú fundáciu, drahý kalich a omšové rúcho zlatom a hodváhom vyšívané. Keď na znak rečníka závoj spadol, hudobníci sa ozvali a výbuchy možiarov zatriasaly okolitými vrchami na slávnostné okamženie odhalenia.

Po tomto dekan-farár Ferdinand Sándorfí v mene veriaciach poďakoval sa za fundáciu a kostolu darované pozemky. Andor Vavrovič notár rečnil v mene predstavenstva a sľuboval, že túto pamätnú tabulu vždy budú v uctivosti držať. Po slávnosti, o pohostinnosti známy pán dekanfarár prítomných pozval k obedu.

Hľa, tak účinkuje tá «mrtvá ruka» a nezabudne ani na jednoduché obce. Kto sa chce o tom presvedčiť, nech navštívi dom chudobných v Kostolanoch, nech sa pozre na ten príkladný poriadok a na tú veľkú čistotu, ktoré tam panujú, kde tí chudobní celé zaopatrenie majú a s blaženou tvárou vám vyprávajú, jakú vďačnosť cítia ku veľkodušnému zakladateľovi a ku milosrdným sestričkám, ktoré ich s materinskou láskou tam opatrujú.

S kresťanským pozdravom

Prítomný.

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krestane».

V Nižných Lapšoch, v Relove a v Haligovečách sa ešte tohoto mesiaca začínajú košíkárské naukobehy, v januári ale zase v iných magurských obciach. Nevyhnutné by bolo, aby sa v týchto obciach, kde sa minulej zimy tiež naukobehy vydržovali, tieto opakovali

Herbabny podfosforokyslý

Vápenno-železný-sirup

od 41 rokov lekární preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztápa šľajm, utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedeniu. Dvíha trávenie a chôvu a pôsobí nadovšetko k tvorbeniu krvi a kostí zvlášte pri slabých deťoch.

Cena jednej fľašky 2 K 50 h., poštou o 40 h. viacej za zaobalenie,

Výlučný dorábateľ a hlavný zásielca dr. HELLMANNA lekáreň „Zur Barmherzigkeit“

Hlavný sklad pre Uhorsko lekáreň Josef Török Budapest.

Výstraha pred padaláním

Herbabny

Aromaticná Essencia

od 36 rokov obchod uvedená a vrele odporúčaná. Výborný vlúdne pôsobiaci prostriedok k prehnatiu. Odstraňuje tvrdú stolicu a nepríjemné jej následky a čistí krv.

Cena jednej fľašky 2 koruny. — Poštou o 40 h. viacej pre zaobalenie.

Wien, VII/L.

Kaiserstrasse 73-75.

(Herbabnyho nástupca.)

Sklad vo všetkých väčších lekárnach.

bo ináč pekne začatá práca bude zmarená. To si vrúčne žiadajú a o to pýtajú všetci tí, ktorí minulej zimy v našej Magure na týchto veľmi užitočných naukobehoch účasť brali. Z mnohých úst som čul, že sotva sa môžu dočkať druhého naukobehu. Tešiť sa môžeme, že náš magurský ľud, uznajúc veľkú významnosť tohoto, sa už aj sám veľmi zaujíma o ten domáci priemysel.

Nech žije a kvitne k spomôženiu nášho ľudu domáci priemysel!

S kresťanským pozdravom

Franc Klein, r. k. farár richvaldský.

* * *

Z Čermán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Raďte prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Krestane».

Jednúc som počul od nášho veľmi milovaného pána farára, že je liberalizmus hriechom. Z toho nasleduje, že kto je liberál, je hriešnikom; tedy aj ten pácha hriech, kto pri voľbách na liberála hlasuje a preto my čo poriadni kresťania aj pri najbližších voľbách stoličných len na ľudákov budeme hlasovať. Nech žijú: Pirchala, Fiebig a Konyakovszky. Drahí bratia, len na svojich ľuďoch hlasujme; vôz liberálov čo obušenie a vo svedomí udusení voličia nikdy netisnime.

S úplnou úctou

Dejers, nemeč.

* * *

Spišská Magura.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Krestan»-e.

Milí čitatelia! Chcem vám sdeliť zkušenosti z mojej cesty, ktorú som dávno nekonal, keď som v Prešove navštívil nášho ľudového ablegáta Antona Beszkida.

Tri veľké radosti som mal v Prešove. Tešilo sa srdce moje, keď sa náš pán ablegát vyslovil, že on chce byť opravdovým ľudovým ablegátom, že nakoľko len možno, k pomoci chce byť každému, že chce svedomite vybaviť každú záležitosť, s ktorou sa voličia jeho k nemu obrátia. Milerád by nás už navštívil, lež doteraz bol takrečeno každý deň zamestnaný so záležitosťou podolinsko-orlovskej železnice a s vecami mesta Starej Lubovne, ktoré by tiež rád do poriadku priviedol. Jasná mu

ale bude možno, navštívi nás a to nielen raz, lež mnohoro.

Ráno išiel som do kostola a čo som tam videl a čul, to ma znovu uradostnilo. Videl som jedného pána pristúpiť k svätému prijímaniu. Opýtal som sa, že kto je to? Odpoveď bola: «To je hlavný notar mesta Prešova, ktorý sa každý deň posilní s najsvätejším Telom Pána Ježiša.»

Vzdychnul som si: šťastlivé to mesto, ktoré má tak výborného muža za notára; prekvitať môže ten katolícky kruh, ktorý má tak otvorene pobožného katolíka za podpredsedu.

Potom som si pozrel krásny poschodový vlastný dom katolíckeho kruhu Rákócziho s veľkou zahradou a dvoma koľkárňami. Sotva má v daktorom meste katolícky kruh tak veľkolepý dom. Prešov sa vôbec dvíha, teraz kanalizujú mesto.

Z Prešova som prešiel do poľských kúpeľov Krynica, neďaleko Orlova. Sú to pekne a veľké kúpele so švablovou a železnou vodou, ročne majú i do päť tisíc hostí. Len to sa mi tam zhnusilo, že veľmi smrdia cesnakom. Ako som počul, asi 80 percentov kúpeľných hostí pozostáva z krivonosov.

Odtiaľ, prevezúc sa na voze cez rieku Popräd, navštívil som pri rieke Popräd ležiacu šarišskú obec Legnavu, ktorá sa teraz Hosszúvágás volá. Čo som tam videl, to ma až veľmi prekvapilo. Videl som krásne ozdobený, vymalovaný, čistý gréckokatolícky kostol, peknú, novú gréckokatolícku školu, a novú faru ako daaký kaštieľ. Je tam i kresťanský potravný spolok a katolícky čítací kruh, v ktorom už aj divadelné predstavenia držali. Gazdovia čítajú, držia i «Krestana». V politickom ohľade sú ľudáci. Keď som sa s nimi o našej slávnej poslednej ablegátskej volbe showáral, vzdychli si: «Bárs by aj u nás mohla ľudová strana dakedy tak vyhrať. Keby všetky obce héthárskeho okresu tak horlivého ľudáka mali za farára aký je tam, v osobe Alexandra Beszkida, brata nášho ablegáta, tak by sa to veru už aj pri najbližšej volbe mohlo stať.

Len hor' sa všade do práce, milí šarišskí spolubratia, čítajte usilovne «Krestana» a Pán Boh aj vám dopomôže k víťazstvu! Všetko je v poriadku v Legnave, len keby ešte mali most cez Popräd na poľskú stranu, bo keď sa Popräd rozvodní, ťažko je im sa dostať na poľskú stranu, kde majú najbližšiu železničnú stanicu a kde odkázani sú ist aj na jarmoky. Ten most veľmi potrebný by bol aj pre ľubovenských priemyselníkov

Osobné a chytré prevedenie parcellovaní.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovaní a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovaní (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntových knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pstará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovaní ústav ochotne poveruje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapešť, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody poluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovaní. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel oschu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavatelia pozbavia sa všetkých starostí parcellovaní. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovrenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Nás ablegát Anton Beszkid, nakoľko to od neho závisí, aj o to sa chce postarať.

Ďakujúc Bohu, že mi dovolil zase dačo zkusíť, vrátil som sa cez Lubovňu domov.

S kresťanským pozdravom

Cestovateľ.

Z Hrušovana.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Kresťane».

Pekný príklad Preserán, Beliniec a Sulán majú pred očima, a nasledujú i s našim vremlilovaným rýchtárom Jozefom Piterka, len na Ľudákov budeme hlasovať pri najbližších stoličných voľbách. Takého podliaka tu niet, ktorý by poškvrnil Judášskou nevernosťou a zradou poctivý prapór kresťanskej ľudáckosti Bohu a poriadnym ľuďom tak veľmi drahej. Nech žijú naši poriadni voličia kresťansky smýšľajúci.

S Bohom

Svorad.

Z Hontianskej.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kresťane».

Už je po stoličných voľbách. V našej stolici na celej čiare poprepádali tí odporní, od samého Lucifera podporovaní liberáli darobnej práce. O tri roky ešte iný výprask im pripravíme. Teraz sa už škriabu za ucho, že sa ľud celkom odvrátil od nich, ako Boh od hriešnika zafatého. Tak by to všade malo byť, aby ľud len poriadneho ľudáka podporoval svojim hlasom však i hnusný liberál vždy len na osklivého liberála hlasuje.

V našej obci ku príkladu vystúpil náš pechavý slúžny i s notárom a hľa, dvaja jednoduchí, ale za záujmy kresťanstva oduševnení roľníci v halene ich sbuktatovali. Drahí voličia, hor' sa do boja, tým špatným liberálom nedajte pokoja.

S Bohom

Ján Oštiepka.

U lékarníka V. Eugena Feller dorábané pôvodné lieky potrebujú skoro v každom dome po celom svete. Objednanie týchto pôvodných liekov v obrovských rozmeroch. zmožňuje tak lacné ceny, že na príklad 1 tucet pôvodného balzamu stojí 2 koruny. Za 5 korún dostať 2 tucety franko, keď objednanie pošle sa punktove na adresu lékarníka V. Eugena Feller, Stubica, Kostolná ulica č. 18. (Záhreb. stol.)

Dobré chutnanie!

Zdravý žalúdok si zachováme, netrápia nás tlačené, bolenie žalúdka odkedy potrebujeme Feller rebarbara Elsa-pilulky k prehnaníu. Všetci to hovoria, čo ich raz upotrebili. Oprobujte to aj vy, bo tieto pilulky riadia stolicu a napomáhajú trávenie. 6 škatuliek franko 4 koruny. Lékárník Feller Stubica, Kostolná-ulica číslo 18. (Záhreb. stol.)

Odkazy redakcie.

M. L. Osterbuss. Žiadané číslo vám posielame. Nezameškajte odoslať predplatok a noviny vám budú riadne chodiť.

B. H. T. Darmo sa pachoria tí známi vodeovia národnári. Katolícky kongress a slovenské shromaždenie Jednoty vypadly skvostne nad všetko očakávanie.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 13. novembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiskká, nová	kor.	20:70—21:55
» stolnobelohradská, nová...	«	20:55—21:40
» peštianska, nová	«	20:65—21:45
« banátska, nová... ..	«	20:65—21:40
Raž prvotriedna	»	15:60—15:70
« druhotriedna	«	14:40—14:55
Jačmeň nový, prvotriedny	«	14:00—14:40
Ovos prvotriedny	«	16:60—17:00
« druhotriedny	«	16:20—16:60
Kukurica	«	13:00—13:20

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:60	17:00	16:50	16:00	15:50	15:00	14:40
		č.	7	7½	8		
K.			13:40	11:00	7:00		

Za 50 kilogrammov i s vrecem.

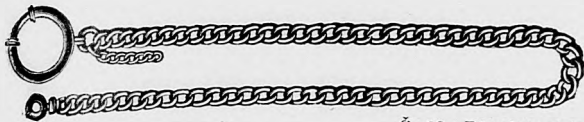
Strova:

Otruby drobné	kor.	7:30—7:50
« hrubé... ..	«	8:10—8:20
Fazula veľká biela	«	22:00—23:00
Fazula strakavá	«	25:00—26:00
Šošovica čistá	kor.	23:00—27:00
Hrach nelúpaný, čistý	«	26:00—28:00
« lúpaný	«	46:00—54:00
Mak	«	66:00—70:00
Rasca (kmín)	«	78:00—80:00
Konopné sáme	«	20:00—21:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	4:40—4:60
« « ružové	«	4:80—5:00
« « žlté	«	7:80—8:00
Datelinové sáme , červená datelina kor.		140:00—145:00
« « lucerna	«	146:00—176:00

Mäsité články:

Sviňská masť budapešianska	kor.	168:00—169:00
« « vidiecka	«	—
Slanina mestská 4-kusová	«	145:00—146:00
« « 3-kusová	«	146:00—147:00

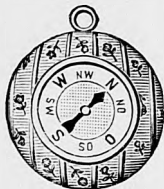
Lacná, solídna sbierka vianočných darov pre chlapcov!

Len 12K 3 ročn záruka na pisme

Č. 98. Pôvodne strieborne remontoar hodinky cis. a král. punčovane s bielym alebo barvistým číselníkom, s ručičkami sekúnd,

zákrývka so šarnírovaným presne regulovaným «Gloria» strojom so zárukou 3 rokov na pisme, s patriacou k tomu echt striebornou retiazkou 30 cm. dĺžky, prsteňom a karabinom

a echt strieb. kompassom ako záveskom k retiazke komplet len 12. — korun.

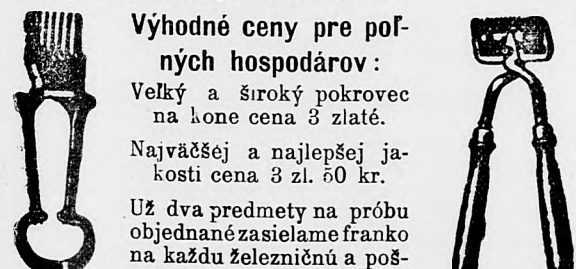
Prvá dielňa **HANNS KONRAD**, cis. a král. hodin. zásielca **BRÜX**, číslo 3238. (ČECHY).

Žiadajte si, prosím, môj bohatý ilustr. hlavný ceník s vyše 3000 vyobr., ktorý na žiadosť každému posiela sa zdarma a franko.

Vážny oznam pre majiteľov koní!

Aby uhorskí hospodári všeliakými figlami rozšírovaným odporúčaniam na lep nesadli a svoje peniaze nevyhadzovali za pokrovce, ktoré nevideli a ktoré vo všeliakých českých fabrikách shtotovujú z kalmuku a barchetu, odhodlali sme sa, že zvláštnej trvácnosti, celkom hrubé, ako bunda teplé, uhorského dôrobu pokrovce do obchodu zavedeme, ktoré sotpovedajú všetkým nárokom objednávateľov.

Výhodné ceny pre poľných hospodárov:

Veľký a široký pokrovec na kone cena 3 zlaté.

Najväčšej a najlepšej jakosti cena 3 zl. 50 kr.

Už dva predmety na prábu objednané zasielame franko na každú železničnú a poštovú stanicu.

Ku objednaným pokrovcom možno pripojiť «Rapide» nožnice na strihanie lichvy s náhradným nožom cena 1 zl. 60 kr. Pôvodné «Pegoet Freres» francúzske nožnice na strihanie koní zl. 2.20.

Výlučná adresa objednania:

SOHR, rozposielajúca osada uhorských pokrovcov na kone **SOMOGYSZILL**.

Za dobrotu a povodnosť tovaru záruka. Za nezodpovedné dáme zpiatky peniaze.

Náhradu hudobného sboru

tvoria najnovšie výborne vystrojene

fonografy, gramofony

firmy

HANNS KONRAD

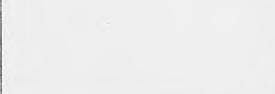
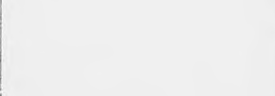
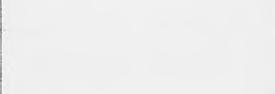
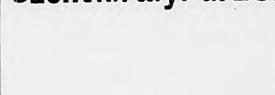
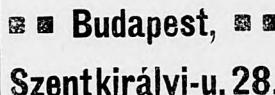
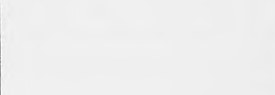
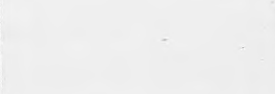
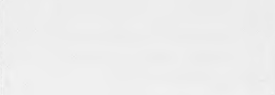
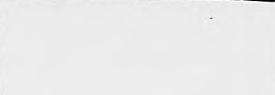
c. a k. dvorný zásielca

Brüx č. 3245. (Cechy)

Fonografy s 2 valcami K 9.— Gramofony s dvomi najnovšími hudobnými kusmi K 22 —, 26.—

Prosíme žiadať si môj bohatý ilustratívny hlavný ceník sviacej ako 3000 vyobrazieniami.

Zasielka s poštovou dobiereku. Žiadne riziko! Zamena povolená.

BOROLIN slanovinový sily!

Nedostiziteľný domáci

liek k vyličeniu neduhov zapríčinených prechladnutím, ako su reuma, pakostnica, zapálenie svalov, žaby atd.

Cena:

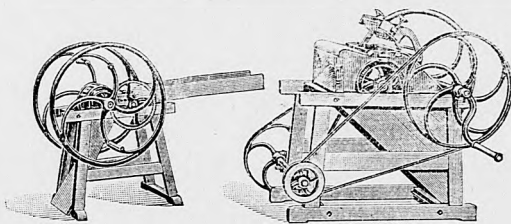
Mala flaška 2 — kor.

Veľká flaška 2.50 »

Flaška na prábu 1.20 »

Dorábaju Dr. R. Borovszky a K. Borovszky **Budapest, II. kerület Fő-utca 73—77.** Všetade k dostaniu.

Panom roľníkom odporúčam svoje najnovšie **hospodárske stroje:**

Mlátačky. Žentúre. Rajtáre. Sečkovice. Šrotovníky. Friery. Pluhy. Stroje na siatie. Brány. Hrable. Stroje na rezanie kapusty, burgyne, zemiakov a dreva. — Mangle. Decimálky. Mačkadlá na syr, hlinu, borievky a slad. Stroje na lámánie stromovej kôry a lupanie kukurice atd. atd.

Obrázkové cenníky na žiadosť zašlem zdarma a franko.

Michal Treskoň

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje v **BYTČI (Nagybicsce, Trencsénmegye).**

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

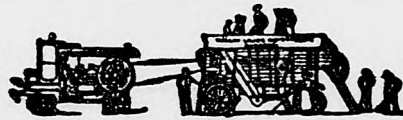
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvrelaj Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

! ! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti ! !
Box strojníka lahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako :

parostroje, mlyny, raitare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarilo.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Reklám 5 korún. Vindohona 8 kor.

Zvlášte podarená novota, ktorá každej panej veľmi pekne stojí. Jej passé ozdobené je pántami z látky dľa najposlednejšej módy. Za silnej šatovej látky pre pánov fajnovej vzorky 5 K Z tajnového hlačkého polysúka v čiernych, tmavomodrých, tmavých, sivých a zelekných farbách 7 K Tieto ceny vzťahujú sa na sukne bez midra. S midrom každá sukňa drahšia je a 50 halierov.

Abjednenie v listoch účastné je zvláštnej pozornosti. Oby sme každému čo najrýchlejšie poslať mohli, prosíme udať nám veľkosť drieku a klbov a dĺžku sukne dľa miery zpredku a zo zadku. Prosíme ďalej o presne pravú adresu odberavateľa. Týmto spôsobom každý jednohlivý kus vystrojený je svedomite a prisne dľa miery. Dalej prosíme objednávateľov o presne udanie mena a bydlia. Módne album saše, krom vyšudanych veľmi pekne vyhotovených vzoriek obsahuje viacej ako sto novôt v najfajnejších farbách a na žiadosť odošleme ho franko po pošte každej punej.

Zur Schossenfabrik

Wien, XVI. Neulerchenfelderstrasse Nr. 2.

Dopisovanie v každej reči.

Verte že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posielajú 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Lacné česke per e!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 spodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—, Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho sshotovujeme vo veľkosti dľa vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu posteľ K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierekou. Výmena a navratenie dovoluje sa pri náhrade portia. **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Uplne prevkapanie

docielite, jestli pre vašich príbuzných vianočné dary objednáte a k tomuto clelu poštovou dopisničkou dáte si doniesť môj hlavný cenník s vyše 3000 nyobrazemiami, ktorý na žiadosť ochoťne a franko posielajú

Cis. a král. dvorný zásielca
HANNS KONRAD
Brüx Číslo 3264. (Č.)

Bez útrat

posielam na žiadosť každému môj veľký obrázkový hlavný cenník s vyše 3000 nyobrazemím každého druhu solidného hudobného tovaru.

Cis. a kr. dvorný
Hanns Konrad
vývozný dom hudobného tovaru
Brüx č. 3243

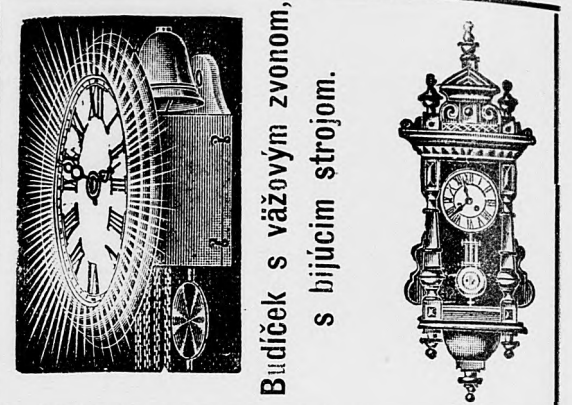
Husle pre žiakov

ben sliacka po K 4.80, 5.50, 6.—, 6.80. Sliacky po K —.80, 1.— 1.40, 1.80. Žiadne riziko, výmena povolená alebo návrat peňazi.

Pred vianocami

má každý, čo zaujme sa za vianočné dary, poštovou dopisničkou žiadať si môj bohato ilustrovaný, veľký výber vianočných darov obsahujúci hlavný cenník, ktorý na žiadosť každému posielajú sa zdarma a franko Cis. a král. dvorný zásielca

HANNS KONRAD
Brüx Číslo 3265. (Č.)

Budíček s vážovým zvonom,
s bijúcim strojom.

I a Kvalita 3 ponduse, bje pol a celé hodiny, budi hlásnym vážovým zvonom. Sklená platna číslic, s pekné politirovaným okruhlým rámom 30 cm. priemeru . . . K. 6.— So svietiacou platňou K. 6.50 Okruhlé hodiny 8 dni K. 6.—

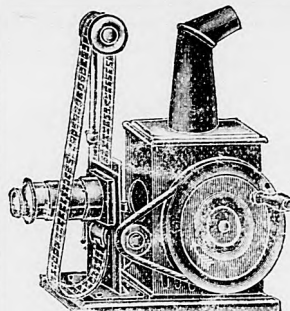
Najnovšie pendlové hodiny s hudobným a bijúcim strojom. Budíček a hudba v skvostnej orechovej farby škrynke 75 cm. výšky, bje pol a celé hodiny, bje a hrá najkrásnejšie hudobné kúsky v ktorejkoľvek hodine K. 14.—

Tieže hodiny bez hudby a vážového bitia K. 10.—
Nesodpovedajúci tovar prima sa zpiatky behom 8 dni franko, neporušený a peňaze zaň vrátiť sa bezodkladne. Záruka 3 rokov zasiela s poštovou dobierekou. Prvý a najväčší sklad hodinový

Max Böhnell, Wien, IV. Margaretenstr. 27/55.

Ráče žiadať najväčší a najpeknejší cenník s 5000 vyobrazemiami, ktorý každému posielajú sa ochotne a zdarma.

Primeraný vianočný dar

pro deti je môj Kinematograf k upotrebeniu spolu aj ako **Laterna Magica.** Ieňže je 33 cm. vysoký s tromi farbistými obrázkovými páskami (films) a so šest obrazmi na skle, 3 1/2 šírky, petrolejova lampa, reflektor a úprava k upotrebeniu komplet v kartone K. 16.—. S týmto Kinematografom starými a mladými s úľubou obdivované životné obrazy na stenu môžu byť metané. Mechanismus je veľmi jednoduchý a účinkuje presne, tak že nim

každé dieťa ľahko prevádzať môže predstavenia. — Rozposielajú sa poštovou dobierekou cis. a král. zásielca

HANNS KONRAD

Vývozný dom Brüx 3250. (Čechy).

Hlavný cenník hohalo ilustrovaný s vyše 3000 vyobrazemiami na žiadosť posielajú sa každému zdarma a franko.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacne perie na postel!

1 kg. sivé dobré drapané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; biele 4 K, biele papierové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Hotové posteľe z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý 60 cm široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s postovou dobierekou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obsirny cennik zdarma a franko.
S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy).